

כ"ף מנחם-אב

יום הילולא של כ"ק הרה"ג והרה"ח
המקובל ר' לוי יצחק ז"ל שניאורסאהן

קובץ לימוד

ועלי החוב והזכות גדול להציע ולבקש וכו' — ללמוד
בהתוועדות מתורתו, ולגדב ביומא דין לזכר נשמתו
מוצאי תשעה באב תשד"מ

מגבית ב' מנחם-אב
קרן לוי יצחק

KEREN LEVI YITZCHAK FUND

ע"ש הרה"ג והרה"ח המקובל וכו' רבי לוי יצחק שניאורסאהן
מיסודו של כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

ESTABLISHED BY THE LUBAVITCHER REBBE
IN MEMORY OF RABBI LEVI YITZCHAK SCHNEERSON

ב"ה. כ' מנחם-אב תשפ"ה

BH. Chof Av 5785

Dear Friend,

Sixty one years ago, during the *farbrengen* of Chof Av, the Rebbe founded a new fund in honor of his father, Rabbi Levi Yitzchak Schneerson. He named the Fund – **Keren Levi Yitzchak**.

Every year, throughout the subsequent years, the Rebbe would personally make an appeal for this fund at the Chof Av *farbrengen*.

Keren Levi Yitzchak, under the auspices of **Machne Israel**, provides short-term loans to educational institutions and yeshiva teachers..

In celebrating this momentous day, fulfill the Rebbe's wish and honor the Rebbe's father's memory by:

- ♦ Studying his father's teachings, and
- ♦ Donating to charity.

KerenLeviYitzchak.org

This publication contains a wonderful adaptation of a teaching by Rabbi Levi Yitzchak on the mitzvah of *tefillin*, as well as *mishnayos* to be studied on the *yahrzeit*.

Machne Israel

Keren Levi Yitzchak

מתורת בעל הדילולא

A Teaching *by* Rabbi Levi Yitzchak

Hebrew text, with permission of Kehot Publication Society

English Text, Courtesy of Chayenu

Adapted and translated by Rabbi Alexander Heppenheimer

Oversight by Rabbi Dovid Dubov

הַמִּתְפַּלֵּל צָרִיךְ שִׁיכְרַע... עַד כְּדֵי שִׂירָאָה אִסָּר כְּנֹגֵד לִבּוֹ

When one prays [the Amidah], he must bow... until he sees an issar² opposite his heart.³ (Talmud, Berachos 28b)

Driving question:

When dictating the amount one must bow, why does the Talmud mention the size of the “issar” coin?

“Serve G-d with joy,” sings the Psalmist,⁴ and harsh indeed are the consequences when such joy is lacking.⁵ But then wise King Shlomo

2. [A Mishnaic-era coin, equal in value to four barley grains' weight of silver (Rambam's Commentary on the Mishnah, Sukkah 3:6, et al.; Mishneh Torah, Hil. Shekalim 1:3). By the medieval era its size was no longer known; Rashba (Chullin 45a) states that it is certainly no larger than half the cross-section of an animal's windpipe, and R. Yosef Caro (Shulchan Aruch, Yoreh De'ah 34:2) rules accordingly, though Rema ad loc. takes Rashba to mean that the *issar*'s size must be measured relative to the windpipe of a bird rather than an animal (see Taz ad loc. for a defense of the Shulchan Aruch's understanding). It has been suggested that it is identical with the Roman *as* or *assarion*, whose size varied in different eras; R. Chaim Pinchas Benish, in his *Middos V'Shiurei Torah* (p. 169), gives a value of 23 mm, or slightly smaller than a U.S. quarter.]
3. “That two creases form (on his chest or abdomen), one above and one below, with an *issar*'s width of flesh between them” (Rashi ad loc.); “that an onlooker, facing him, would be able to see only an *issar*'s width over his heart (because it would be foreshortened from his vantage point)” (Rabbeinu Yonah on Rif ad loc., citing a different explanation by Rashi); “that the cartilage (the xiphoid process) at the base of the sternum, which is the size of an *issar*, should be noticeable” (Aruch, s.v. **אסר**, first explanation); “that he should bend his head downwards too, so that if an *issar* were lying on the ground directly below his heart, he would see it” (R. Hai Gaon, cited in Aruch ibid. and later authorities).
[The Talmud there presents several other opinions as to how deeply one should bow. The halachah incorporates all of them, with the proviso that if a person is physically incapable of bowing his head or body fully, then a slight downward head motion is enough (Alter Rebbe's Shulchan Aruch, Orach Chaim 113:4).]
4. [Tehillim 100:2.]
5. [Devarim 28:47, “Because you did not serve Hashem your G-d with joy...” as explained by the Arizal (cited in the introduction to Sefer Charedim, et al.).]

rhetorically asks us, “What is the use of joy?”⁶ So which approach is correct?

Our Patriarch Yaakov provides an answer in his blessings to his son Yehudah. Describing the fertility of Yehudah’s territory in the Promised Land, Yaakov says, **אֶסְרִי לְגֵן, “he binds his grapevine** [to a foal].”⁷ That agricultural product, or to be more precise the wine made therefrom, “gladdens the heart of man,”⁸ stimulating the emotions that are felt in the heart. In turn, those emotions stem from Binah (“understanding”),⁹ the intellectual faculty in which one fully grasps an idea (think of the overwhelming sense of elation one feels when finally mastering a difficult topic), and indeed wine is seen as evoking Binah.¹⁰ But Binah and wine have a potentially adverse side to them too—“harsh judgments are attached to [Binah],”¹¹ and wine can intoxicate the drinker.¹² Joy and Binah and wine, then, must be kept from exceeding their proper limits, or as King David exhorts us, “Rejoice with trembling.”¹³

Yaakov’s blessing is that Yehudah will do just that: **that he will “bind” the “vine” of Binah.** The faculty that can tame untrammelled Binah is its partner and opposite number **Chochmah** (“wisdom”), the first spark of the idea that is to be developed within Binah, but also the point of indissoluble connection between the Jew and G-d.¹⁴

---

6. [Kohes 2:2.]

7. Bereishis 49:11. [I.e., a single vine will be so heavily laden with fruit that the brute strength of a beast of burden will be needed to carry it all (Rashi ad loc.)]

8. [Tehillim 104:15 (see also Shoftim 9:13).]

9. “**Binah—the heart**, by means of which the heart understands” (Tikkunei Zohar 17a (Pasach Eliyahu)).

10. [See Zohar 3:127a; Toras Chaim, Va’eira 50a and 85c; et al.]

11. [Zohar 3:10a and 11a; Toras Chaim ibid.; et al.]

12. [As it was in the very first appearance of wine in the Torah, when Noah’s drunkenness had far-reaching effects (Bereishis 9:21ff).]

13. [Tehillim 2:11.]

14. Tanya, Sefer Shel Beinonim, ch. 35.

Chochmah is symbolized by the first letter of G-d's "personal" Four-Lettered Name, **the letter *yud***, and accordingly Yaakov's word for this "binding" is **אַקָרִי**, which can be reanalyzed as "binds to the *yud*" (+ אָקָרִי),¹⁵

Prayer, too, can be an ecstatic experience of the closeness to G-d, of exuberant wine-like Binah.¹⁶ Here too, though, Binah alone can lead to a loss of control, such as getting angry at someone who attempts to obstruct his prayers.¹⁷ So, as in the blessing of Yehudah, whose very name bespeaks thankfulness and prayer to G-d,¹⁸ we are cautioned that **the "heart" of prayer must "see" the אָקָרִי—an anagram of אַקָרִי—and be "bound" to and infused with Chochmah**, realizing one's insignificance vis-à-vis the Divine and feeling a sense of *bittul*, abnegation of the self and of his own agendas, that is the heart of what prayer is all about.¹⁹

---

15. Torah Ohr, Vayechi 47a. See also **ibid.**, Beshalach 61c–d.

16. [Thus Nadav and Avihu, Aharon's elder sons, are said to have "drunk wine" before entering the Sanctuary (Rashi, Vayikra 10:2, from Vayikra Rabbah 12:1 and 12:5), understood as representing their ardor for the ultimate degree of closeness to G-d, but unconstrained by G-d's will for them to remain in the physical world (Likkutei Levi Yitzchok, vol. 2, p. 276; Toras Menachem—Hisvaaduyos 5724 2:395).]

17. [Cf. Tanya, Iggeres Hakodesh, Epistle 25.]

18. ["(Leah) said, 'Now I will thank (אֲדָוָה) G-d'; therefore she called him Yehudah" (Bereishis 29:35). See Torah Ohr, Vayigash 44a and Vayechi 45a; the latter source also makes note of Nechemiah 11:17, which mentions an official in the Beis Hamikdash who "was the first to thank (הִדָּוָה), spelled identically to the name of the tribe though vocalized differently) in prayer:"]

19. [See Torah Ohr *ibid.*]

פרקי משניות אותיות השם

לוי יצחק

י יומא פרק ח' Page 9	ו מועד קטן פרק ג' Page 9	ו סוכה פרק ד' Page 8	
ק נדרים פרק ח' Page 13	ח שבת פרק כ"ב Page 12	צ פאה פרק ט' Page 11	י יומא פרק ח' Page 10

לוי יצחק

מסכת סוכה פרק ד'

ו במעשהו כחל כך מעשהו בשבת, אלא שהיו מלקטין אותו מערב שבת ומניחים אותו בניגיות של זהב, כדי שלא יבמשו. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, חריות של דקל היו מביאין, וחובטין אותן בפרקע בצדי המזבחה, ואותו היום נקרא יום חבוט חריות:

ז מיד התינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין אתרונותיהן:

ח החלל והשמחה שמנה ביצר. מלמד שחייב אדם בחלל ובשמחה ובכבוד יום טוב האחרון של חג, כשאר כל ימות החג. סבה שבקעה ביצר. גמר מלאכל, לא יתיר סבתו, אבל מוריד את הכלים מן המנחה ולמעלה, מפני כבוד יום טוב האחרון של חג:

ט נסוך המים ביצר. צלוחית של זהב מחזקת שלשת לגים היה ממלא מן השלוח. הניעו לשער המים, תקעו ותרעו ותקעו. עלה ככבש ופנה לשמאלו, שני ספרים של כסף היו שם. רבי יהודה אומר, של סיד היו, אלא שהיו משחרין פניהם מפני הנין. ומנקבין במין שני חטמין דקין, אחד מעבה ואחד דק, כדי שיהיו שניהם כלין בבת אחת. מערבי של מים, מזרחי של יין. ערה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים, יצא. רבי יהודה אומר, בלג היה מנסך כל שמנה. ולמנסך אומרים לו, חננה ידך, שפעם אחת נסך אחד על גבי רגליו, ורגמוהו כל העם באתרונותיהן:

י במעשהו כחל כך מעשהו בשבת, אלא שהיה ממלא מערב שבת חבית של זהב שאינה מקדשת, מן השלוח, ומניחה בלשכה. נשפכה או נתגלתה, היה ממלא מן הכיור, שתיין וחמים המגלין, פסולים לגבי המזבחה:

א לולב וערבה, ששה ושבעה. החלל והשמחה, שמנה. סבה ונסוך המים, שבעה. והחליל, חמשה וששה:

ב לולב שבקעה ביצר, יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, לולב שבקעה, ושאר כל הימים, ששה:

ג ערבה שבקעה ביצר, יום שביעי של ערבה שחל להיות בשבת, ערבה שבקעה, ושאר כל הימים, ששה:

ד מצות לולב ביצר. יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, מוליכין את לולביהן לחר הבית, והחוננין מקבלין מהן וסודרין אותן על גב האצטבא, והוקנים מניחין את שלהן בלשכה. ומלמדים אותם לומר, כל מי שמניע לולבי בידו, חרי הוא לו במתנה. למחר משבימין וכאין, והחוננין וזרקין אותם לפניהם. והן מחטפין ומכין איש את חברו. וכשראו בית דין שבאו לידי סכנה, התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו:

ה מצות ערבה ביצר, מקום היה למטה מירושלים, ונקרא מוצא. ויורדין לשם ומלקטין משם מרביות של ערבה, וכאין וזוקפין אותן בצדי המזבחה, וראשיהן בכופין על גבי המזבחה. תקעו ותרעו ותקעו. בכל יום מקיפין את המזבחה פעם אחת, ואומרים, אנה ה' הושיעה נא, אנה ה' הצליחה נא. רבי יהודה אומר, אני והו' הושיעה נא. ואותו היום מקיפין את המזבחה שבע פעמים. בשעת פטירתו, מה הן אומרים, יפי לך מזבחה, יפי לך מזבחה. רבי אליעזר אומר, ליה ולך, מזבחה. ליה ולך, מזבחה:

לוי יצחק

מסכת מועד קמן פרק ג'

עצרת בשבת. רבן גמליאל אומר, ראש השנה ויום הכפורים, כרגלים, וחכמים אומרים, לא כדברי זה ולא כדברי זה, אלא עצרת כרגלים, ראש השנה ויום הכפורים בשבת:

ו אין קורעין, ולא חולצין, ואין מברין, אלא קרוביו של מת, ואין מברין אלא על מטה וקופת. אין מוליכין לבית האבל לא במבלא ולא באסקומלא ולא בקנון, אלא בסלים. ואין אומרים ברכת אבלים במועד, אבל עומדין בשורה ומנחמין ופותרין את הרבים:

ח אין מניחין את המטה ברחוב, שלא להרגיל את ההספד, ולא של נשים לעולם, מפני הכבוד. נשים במועד מענות, אבל לא מטיפחות. רבי ישמעאל אומר, הסמוכות למטה, מטיפחות:

ט בראשי חדשים, בחנכה ובכפורים, מענות, ומטיפחות בזה ובה, אבל לא מקוננות. נקבר המת, לא מענות ולא מטיפחות. איזהו ענוי, שכלן עונות כאחת. קינה, שאחת מדברת וכלן עונות אחרת, שנאמר (ירמיה ט), ולמדנה בנתיכם נחי, ואשה רעותה קינה. אבל לעתיד לבא הוא אומר (ישעיה כה), בלע תמות לגעת, ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים ונ':

א ואלו מנלחין במועד, הבא ממדינת הים, ומבית השבית, והיוצא מבית האסורין, והמגדה שהתירו לו חכמים, וכן מי שגשאל לחכם ודחה, והנזיר, והמצרע העולה משמאנו למחרתו:

ב ואלו מכבסין במועד, הבא ממדינת הים, ומבית השבית, והיוצא מבית האסורין, והמגדה שהתירו לו חכמים, וכן מי שגשאל לחכם ודחה, מטיפחות הידים ומטיפחות הספרים ומטיפחות הספג, הובין והזכות והגדות והילדות, וכל העולין משמאנו למחרת, הרי אלו מתרין. ושאר כל אדם, אסורין:

ג ואלו כותבין במועד, קדושי נשים, גמין ושוכרין, דתיקין, מתנה ופרוזבולין, אגרות שום ואגרות מזון, שמרי חליצה ומאונים, ושמרי ברורין, וגזרות בית דין, ואגרות של רשות:

ד אין כותבין שמרי חוב במועד. ואם אינו מאמינו או שאין לו מה יאכל, הרי זה יכתב. אין כותבין ספרים, תפלין ומוזוזות, במועד, ואין מניחין אות אחת, אפלו בספר (העזרה) עזרא. רבי יהודה אומר, כותב אדם תפלין ומוזוזות לעצמו, ומוזה על ירכו תכלת לציציתו:

ה תקובר את מתו שלשה ימים קדם לרגל, במלה הימנו גזרת שבעה. שמנת, במלה הימנו גזרת שלשים, מפני שאמרו, שבת עולה ואינה מפסקת, רגלים מפסיקין ואינן עולין:

ו רבי אליעזר אומר, משחרב בית המקדש,

לוי יצחק

מסכת יומא פרק ח'

א יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה. והמלך והכלה ירחצו את

פניהם, והחיה תנעל את הסנדל, דברי רבי אליעזר, וחכמים אסרין:

ב האוכל בכותבת הנסה, כמות ובגרעיתיה, והשותה מלא לגמיו, חיב. כל האכלין מצטרפין לבכותבת. כל המשקין מצטרפין למלא לגמיו. האוכל ושותה, אין מצטרפין:

ג אכל ושתה בהעלם אחת, אינו חיב אלא חטאת אחת. אכל ועשה מלאכה, חיב שתי חטאות. אכל אכלין שאינן ראויין לאכילה, ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה, ושתה ציר או מדים, פטור:

ד חתינוקות, אין מענין אותן ביום הכפורים, אבל מחנכין אותם לפני שנה ולפני שנתיים, בשביל שיהיו רגילין במצות:

ה עברה שחריחה, מאכילין אותה עד שתשיב נפשה. חולה מאכילין אותו על פי בקיאי. ואם אין שם בקיאי, מאכילין אותו על פי עצמו, עד שיאמר די:

ו מי שאחזו בלמוס, מאכילין אותו אפלו דברים ממאים עד שיאודו עיניו. מי שנשכו כלב שומה, אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו, ורבי מתניא בן חרש מתיר. ועוד אמר רבי מתניא בן חרש, החושש בגרונו, מטילין לו סם בתוך פיו בשבת, מפני שהוא ספק נפשות, וכל ספק נפשות דוחה את השבת:

ז מי שנפלה עליו מפלת, ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נכרי ספק ישראלי, מפקחין עליו את הגל. מצאוהו חי, מפקחין עליו. ואם מת, יניחוהו:

ח חטאת ואשם ודאי מכפרין. מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה. התשובה מכפרת על עברות קלות על עשה ועל לא תעשה. ועל החמורות היא תולה עד שיבא יום הכפורים ויכפר:

ט האומר, אחטא ואשוב, אחטא ואשוב, אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכפורים מכפר. עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. אתו דרש רבי אליעזר בן עזריה, מכל חטאתיכם לפני יי תמחרו (ויקרא טז), עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, שנאמר (יחזקאל לו), וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. ואמר (ירמיה יז), מקוה ישראל יי, מה מקוה מטהר את הטמאים, את הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

לוי יצחק

מסכת יומא פרק ח'

א יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשיש המטה. והמלך והכלה ירחצו את פניהם, והחיה תנעל את הסנדל, דברי רבי אליעזר, וחכמים אסרין:

ב האוכל בכותבת הנסה, כמות ובגרעיתיה, והשותה מלא לגמיו, חיב. כל האכלין מצטרפין לבכותבת. כל המשקין מצטרפין למלא לגמיו. האוכל ושותה, אין מצטרפין:

ג אכל ושתה בהעלם אחת, אינו חיב אלא חטאת אחת. אכל ועשה מלאכה, חיב שתי חטאות. אכל אכלין שאינן ראויין לאכילה, ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה, ושתה ציר או מדים, פטור:

ציר או מדים, פמוד:

אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין,
ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים,
שנאמר (יחזקאל לו), וזרקתי עליכם מים
טהורים וטהרתם. ואומר (ירמיה יז), מקוה
ישראל יי, מה מקוה מטהר את הטמאים,
אף תקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

רזי יצחק

מסכת פרה פרק ט'

א צלוהית שנפל לתוכה מים כל שהן, רבי
אליעזר אומר, יזה שתי היות. וחכמים
פוסלין. ירד לתוכה טל, רבי אליעזר אומר,
יניחנה בחמה והטל עולה. וחכמים פוסלין.
נפל לתוכה משקין ומי פרות, יערה וצריך
לנגב. דיו, קומום, וקנקנתום, וכל דבר שהוא
רושם, יערה ואינו צריך לנגב:

ב נפל לתוכה שקצים ורמשים ונתבקעו,
או שנשתנו מראיהם, פסולין. חפושית, בין
בד ובין בד פוסלת, מפני שהיא כשפופרת.
רבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב אומרים,
הדירה והכנה שכתבואה בשרים, מפני
שאין בהם לחה:

ג שנת מהן בחמה או חיה, פסולין. כל
העופות פסולין, חוץ מן היונה, מפני שהיא
מוצצת. כל השרצים אינם פסולין, חוץ מן
החלדה, מפני שהיא מלקת. רבן גמליאל
אומר, אף הנחש, מפני שהיא מקיאה. רבי
אליעזר אומר, אף העכבר:

ד החושב על מי חמאת לשתות, רבי אליעזר
אומר, פסול. רבי יהושע אומר, בשיטה.
אמר רבי יוסי, במה דברים אמורים, במים
שאינם מקדשים. אבל במים המקדשין,
רבי אליעזר אומר, בשיטה. רבי יהושע

ד חתינוקות, אין מענין אותן ביום הכפורים,
אבל מחנכין אותם לפני שנה ולפני שנתיים,
בשביל שיהיו רגילין במצות:

ה עברה שהריחה, מאכילין אותה עד
שתשיב נפשה. חולה מאכילין אותו על
פי בקיאי. ואם אין שם בקיאי, מאכילין
אותו על פי עצמו, עד שיאמר די:

ו מי שאחזו בלמום, מאכילין אותו אפלו
דברים טמאים עד שיאדורו עיניו. מי שנשכו
כלב שומה, אין מאכילין אותו מחצר כבד
שלו, ורבי מתאי בן חרש מתיר. ועוד אמר
רבי מתאי בן חרש, החושש בגורנו, מטילין
לו סם בתוך פיו בשבת, מפני שהוא ספק
נפשות, וכל ספק נפשות דוחה את השבת:

ז מי שנפלח עליו מפלח, ספק הוא שם ספק
אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נכרי ספק
ישראלי, מפקחין עליו את הגל. מצאוהו חי,
מפקחין עליו. ואם מת, יניחוהו:

ח חמאת ואשם ודאי מכפרין. מיתה ויום
הכפורים מכפרין עם התשובה. התשובה
מכפרת על עברות קלות על עשה ועל לא
תעשה. ועל החמורות היא תולה עד שיבא
יום הכפורים ויכפר:

ט האומר, אחמא ואשוב, אחמא ואשוב, אין
מספיקין בידו לעשות תשובה. אחמא ויום
הכפורים מכפר, אין יום הכפורים מכפר.
עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים
מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום
הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. את זו
דרש רבי אליעזר בן עזריה מכל חמאתיכם
לפני יי תמחרו (ויקרא מז), עברות שבין
אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עברות
שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר,
עד שירצה את חברו. אמר רבי עקיבא,

אומר, בשישתה. ואם גרגר, בשר:

ה מי חמאת שנפסלו, לא יגבלם במים, שלא יעשם תקלה לאחרים. רבי יהודה אומר, במלו. פרה ששתת מי חמאת, בשרה טמא מעת לעת. רבי יהודה אומר, במלו במעיה:

ו מי חמאת ואפר חמאת, לא יעבירים בנהר ובספינת, ולא ישימם על פני המים, ולא יעמוד בצד זה ויורקם לצד זה. אבל עובר הוא במים עד צארו. עובר הוא הפחור לחמאת ובדיוו כל ריקם הפחור לחמאת, ובמים שאינם מקדשין:

ז אפר בשר שנתערב באפר מקלה, הולכין אחר הרב לטמא ואין מקדשין בו. רבי אליעזר אומר, מקדשין בכלן:

ח מי חמאת שנפסלו, מטמאין את הפחור לתרומה, בידיו ובגופו. ואת הפחור לחמאת, לא בידיו ולא בגופו. נטמא, מטמאים את הפחור לתרומה בידיו ובגופו. ואת הפחור לחמאת, בידיו, אבל לא בגופו:

ט אפר בשר שנתנו על גבי המים שאינן ראויין לקדש, מטמאין את הפחור לתרומה, בידיו ובגופו. את הפחור לחמאת, לא בידיו ולא בגופו:

לוי יצחק

מסכת שבת פרק כ"ב

א חכית שנשברה, מצילין הימנה מוון שלש סעודות, ואומר לאחרים, באו והצילו לכם, ובלבד שלא יספג. אין סוחטין את הפרות להוציא מהן משקין, ואם יצאו מעצמן, אסורין. רבי יהודה אומר, אם לאכלין, היוצא מהן מותר, ואם למשקין, היוצא מהן

אסור. חלות דבש שרסקן מערב שבת ויצאו מעצמן, אסורין. ורבי אליעזר מתיר:

ב כל שבא בחמין מערב שבת, שורין אותו בחמין בשבת, וכל שלא בא בחמין מערב שבת, מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מן המליח הישן, ודגים מלוחים קמנים וקוללים האספנין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן:

ג שובר אדם את החכית לאכל הימנה גרגרות, ובלבד שלא יתכוון לעשות כלי. ואין נוקבים מגופה של חכית, דברי רבי יהודה. וחכמים מתירין. ולא יקבנה מצדה. ואם היתה נקובת, לא יתן עליה שעות, מפני שהוא ממת. אמר רבי יהודה, מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב, ואמר, חוששני לו מחמאת:

ד נותנין תכשיל לתוך הכור בשביל שיחא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שיצינו, ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו. מי שנשרו כליו בדרך במים, מחלף בהן ואינו חושש. הגיע לחצר החיצונה, שומטין בחמה, אבל לא כנגד העם:

ה הרוחץ במי מערה ובמי מכריא ונסתפג, אפלו בעשר אלונטיאות, לא יביאם בידו. אבל עשרה בני אדם מסתפגין באלונטיות אחת פניהם ידיהם ורגליהם, ומביאין אותה בידו:

ו סבין וממשמשין בבני מעים, אבל לא מתעמלין ולא מתגרדין. אין יורדין לקורדימה, ואין עושין אפקמוזין, ואין מעצבין את הקמן, ואין מחזירין את השכר. מי שנפרקה ידו ורגלו, לא יטרפם בצונן, אבל רוחץ הוא כדרכו, ואם נטרפא נטרפא:

לוי יצחק

מסכת נדרים פרק ח'

עד ראש אדר הראשון. עד סוף אדר, עד סוף אדר הראשון. רבי יהודה אומר, קונם יין שאיני מועם עד שיהא הפסח, אינו אסור אלא עד ליל הפסח, שלא נתבון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין:

ו אמר קונם בשר שאיני מועם עד שיהא הצום, אינו אסור אלא עד לילי צום, שלא נתבון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכל בשר. רבי יוסי בנו אומר, קונם שום שאיני מועם עד שתהא שבת, אינו אסור אלא עד לילי שבת, שלא נתבון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכל שום:

ו האומר לחברו קונם שאני נהנה לך אם אין אתה בא ונוטל לבניך בור אחד של חמין ושתי חביות של יין, הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם, ויאמר לו, כלום אמרת אלא מפני כבודי, והו כבודי. וכן האומר לחברו קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה בא ונותן לבני בור אחד של חמין ושתי חביות של יין, רבי מאיר אומר, אסור עד שיתן. וחכמים אומרים, אף זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם, ויאמר לו, הרי אני כאלו התקבלתי. היו מסרבין בו לשאת בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי לעולם, וכן המגרש את אשתו ואמר קונם אשתי נהנית לי לעולם, הרי אלו מתרות להנות לו, שלא נתבון זה אלא לשום אישות. היה מסרב בחברו שיאכל אצלו, אמר קונם לביתך שאיני נכנס, מפת צונן שאיני מועם לך, מתר לבנם לביתו ולשתות ממנו צונן, שלא נתבון זה אלא לשום אכילה ושתייה:

א קונם יין שאני מועם היום, אינו אסור אלא עד שתחשך. שבת זו, אסור בכל השבת, ושבת שעברה. חדש זה, אסור בכל החדש, וראש חדש להבא. שנה זו, אסור בכל השנה, וראש השנה לעתיד לבא. שבוע זה, אסור בכל השבוע, ושביעית שעברה, ואם אמר יום אחד, שבת אחת, חדש אחד, שנה אחת, שבוע אחד, אסור מיום ליום:

ב עד הפסח, אסור עד שיגיע. עד שיהא אסור עד שיצא. עד לפני הפסח, רבי מאיר אומר, אסור עד שיגיע. רבי יוסי אומר, אסור עד שיצא:

ג עד הקציר, עד הבציר, עד המסיק, אינו אסור אלא עד שיגיע. זה הכלל, כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע, אסור עד שיגיע. אמר עד שיהא, אסור עד שיצא. וכל שאין זמנו קבוע, בין אמר עד שיהא, בין אמר עד שיגיע, אינו אסור אלא עד שיגיע:

ד עד הקיץ, עד שיהא הקיץ, עד שיתחילו העם להבנים בכללות. עד שיעבר הקיץ, עד שיקפלו המקצועות. עד הקציר, עד שיתחיל העם לקצר, קציר חמין אבל לא קציר שעדים. הכל לפי מקום נדרו, אם היה בחר, בחר, ואם היה בכמעה, בכמעה:

ה עד הנשמים, עד שיהיו הנשמים, עד שתתד רביעה שניה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, עד שיגיע זמנה של רביעה. עד שיפסקו נשמים, עד שיצא ניסן בלז, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, עד שיעבר הפסח. קונם יין שאיני מועם השנה, נתעברה השנה, אסור בה ובעבורה. עד ראש אדר,

